

MANNSBUNAD FRA NEDRE NUMEDAL MED RUNDTRØYE

Bunaden er utarbeidet av bunadnemnda i Numedal fylkeslag av Norges Ungdomslag, med Mathilde Myhra i spissen. Bunaden ble lagd i samarbeid med Landsnemnda for bunadsspørsmål og satt i produksjon i første del av 1980-tallet.

RUNDT 1870 GIKK KARENE i Numedal over fra å bruke gråtrøye til å bruke rundtrøye, eller stutttrøye, som den også blir kalt. Dette er en draktskikk som vi kjenner fra store deler av landet fra samme tidsperiode. Etter ei tid gikk rundtrøye-klærne også ut av bruk, og karene kledde seg i dressmote fra byene. I Nedre Numedal skjedde dette tidlig på 1900-tallet.

Men på den tida hadde allerede folkedansere og andre med nasjonalt sinnelag, særlig i byene, begynt å ta opp igjen gamle drakttradisjoner til bunadbruk. De fleste ønsket da å gå tilbake til den eldre draktskikken med gråtrøye, men noen brukte også de yngre rundtrøye-klærne som bunad. Særlig

felespillere som spilte for folkedanserne, brukte slike klær, og også fra Numedal har vi bilder som viser dette.

Bunaden er sydd av mange ulike produsenter gjennom tida, og materialer og utforming varierer fra produsent til produsent. På 1980-tallet var etterspørselen etter bunaden større enn de lokale skredderne kunne tilfredsstillte, og det ble innledet et samarbeid med Solhjell konfeksjon i Molde. Denne fabrikkens forenklet snittet noe, slik at buksa ble lik på denne bunaden og en bunad fra Tinn. Dette ville verken de lokale kreftene eller Landsnemnda gå god for, og en jobbet mye med å få fabrikkens til å opprettholde nyansene mellom de ulike områdene.

Solhjell produserer bunaden også i dag, og deres bunader skiller seg fortsatt fra de andre gjennom produksjonsmåten, men de har tatt inn noen av nyansene i snittet.

Det er også rekonstruert en bunad fra samme tidsperiode fra Øvre Numedal, med ei såkalt korttrøye.

DRAKTDELER

TRØYE: Stoffet i trøya er svart eller mørkeblått klede. Den har nedbrettet krage og slag, og er dobbeltspent med sølvknapper. Knappene er festet i ei bue som følger jakkeslaget. Skulderrømmene er trukket langt bak på ryggen, og ryggømmene sitter også tett bak. Trøya er føret med ensfarget eller rutete ullstoff i ulike farger. Den har stikninger i rødt og grønt langs nederkanten og på ermene.

VEST: De gamle vestene er ofte i samme stoff som trøya, men en del er også i mørk plysj, eller skjegg, som stoffet gjerne ble kalt. Slikt stoff er vanskelig tilgjengelig i dag. Vesten er krageløs, men har nedbrettede slag som trøya, og er også dobbeltknept med sølvknapper. Ryggen på vesten har gjerne et stoff i svart bomullssateng. På framstykkene har vesten to lommer.

BUKSE: Det hører langbukser til denne bunaden. De lages helst i vadmel, men noen velger å bruke samme type klede som i trøya. Den har høy livlinje, og klaffen kneppes til linninga.

SELER: Bukser som er høye i livet, må holdes oppe av seler. Det er bevart både broderte og vevde seler, og begge variantene er kopiert til bunaden.

SKJORTE: Det har vært ulike typer skjorter i bruk til slike klær. Det er vanlig med ei enkel bomullsskjorte. Vesten, halstørkleet og trøya dekker det meste av skjorta. Det brukes også skjorte med ulike former for broderi på halskragen og håndlinningene.

STRØMPER OG BAND: Ettersom det er langbukser til bunaden, er det ulike typer strømper i bruk i dag. Men tidligere gikk man med strikkede strømper også under langbukse. Disse ble holdt oppe av flerfargede strømpeband.

Mennene på bildet er kledd i rundtrøye.